

Latweefchu Uwises.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 6. Zettortdeenâ 7tâ Wevvar 1824.

No Jelgawas.

No Rihges mums ta sinu irr nahfusi, ka muhsu zeeniga General-Gubernatora Kunga augsta Gaspascha irr nomirrusi; Winna sawai mihlai mahtei ahtri irr pakkal gabjusi! Winna bij Kurfemneeze, dsimmusi Grafene no Koskull.

Las zittahrtigis Kurfemmes Oberforstmeisters (Krohna meschu augstakais usraugs) no Derschau scho pasauli arri atstahjis; raddi un draugi wiinna ilgi peeminnehs, un arri muhsu Latweefchu Uwises, fo diwi reises ar jaukeem raksteem apgohdinajis, wiinna eefsch pateizibas peeminn.

Mescha muifchas draudses jaunš Mahzitaish Friedrich Bursy arri us labbaku dshwofchanu aisgabjis, un mihlus wezzakus, raddus un draugus pehz ihfas flimmibas nedohmajohht atstahjis.

Kurfischos, 8tâ Janwar.

Kad mahtei behrnisch peedsimnis, tad ta ne pilnu gaddu usgaida, bet deenas un neddelas skaitidama, raddeem un draugeem to mihtu Deewa dahwanu rahda, un preezajahs par katru jauku sihmiti, kas no behrna azzim atspihd. Ne weens mahtei to par launu ne nem, bet wiffi, kam tikkai pascheem firds kustahs, wiffi preezajahs lihds ar wiinu. Tapatt ir Zuhš, mihtli lassitaji, man par launu ne nemseet, kad es Zums jau tik ahtri no mannam skohlaim atkal fo teifschu, bet — ta man prahtâ stahw — dasch labš, kas siun, ir zaur to muddinahts tapš, tahdu paschu Deewa dahwanu apgahdatees, un man tad aizinahht: lai ir es ar wiinu preezajohs! — Kurfischu skohlâ man irr 34, un Swahrdes skohlâ 22 behrni, ta ka Deews winnus dewis. Weegla galwa un peenemnigš prahtš gan-baggata Deewa dahwana; bet ta ka Deews baggatus un nabbagus fohpâ raddi-

jis, tapatt ir stary scheem behrneem ne baggati no galwas un prahta ween atrohnami; tatschu pagallam nerahtnu wehl ne esmu usgabjis. Nu Zums stahstischu, ka skohlmeistera un behrnu darbi deenu zaur irr eedalliti:

Rihtos pulkstin 6, Kad skohlmeisteris behrnus no meega mohdina, tad tulihht wisseem weenâ lahga no sawahm ziffahm jazellahs, azzis un rohkas jamašga, matti jasukka, sawas ziffas jasatinn un sawâ weetâ janoleek. Scho darbu padarrijis, katrs tulihht bes kawefchanas no gullamas us skohlis istabu eet un sawâ weetâ apsehschahs. Kad skohlmeisteris wiffu rindi isškattijis, tad winsch pee leelas tahpeles dseefmu nummerus usraksta, un tee grahmatneeki usschkurr paschi, ka winneem jaw eerahdihts tappis, tahs noliktas dseefmas un dseed lihds ar mehrenu balki, ne blaudamees; tik patt pah-tarus skaitohht. Kas wehl ne mahk lassihht, tee noklausahs labbi, rohkas fanehmuschi, fo un ka zitti dseed, un pehzaki wiinni pah-tarus skaita woi pakkal, woi lihds, ka katrs mahk. Kad pah-tari noškaititi, tad grahmatas sawâ weetâ tohp glabbatas.

Nu irr brohkasta laifs. Pee brohkasta un makites ehfchanas katrs fehsh sawâ weetâ, un ehd, fo Deews un wezzaki winnam dewusch, bes ka winsch deggonu eefsch zitta spanniti bahsch. Ehdohht wiffadi peeklahjami frieekli wehleti un naw aisleegti, bet wiff ar gohdu janoteek, un kad kahds dumpis zeltohs, un skohlmeisteris usfauz: fluss behrni! tad wisseem us weetu flusseem japaleek, jo paklausigš prahtš irr katra skohlis behrna neatlaischams peeklahjums.

Brohkastu noturrejis un ehdamas leetas glabbajis, katrs apsehschahs sawâ weetâ un gaida rahmi, kahdu darbu skohlmeisteris winnam eedohs. Kad skohlmeisteris mahza un runna, tad skohlis behrnu azzim us wiinu

ween greeftahm wajaga buht; jo tabdâ laikâ
apfahrt flattitees, irr zeeti aisleegts. Kad skohl-
meisteris fo praffa un waiza, tad drohschi un gai-
fchi jaatbild, tif patt paschâ skoblas laikâ, fâ
arridsan bes tam. Pluffscheht un zittu apmel-
loht ne pecklahjahs, bet kas no zitta fo launu
redsejis jeb dsirdejis, un skohlmeisteris to lectu
pahrmekledams waiza: kursch to redsejis jeb
dsirdejis? tad naw jaflehpj, bet drohschi un
taifni jaisteiz; jo launuma flehpejs irr tikpatt,
fâ launa darritais.

Rihtôs pulkstîn 8 skohla fahfahs, un behrni
tohp weenu stundu zaur eeksch galwas rehkina-
schanas mahziti. No 9 lihds II WZneeki
mahzahs bohstabeerecht un tee prahwaki rak-
stihht. No 11 lihds 12 tee masi raksta un tee
zitti eeksch flaidras gaischas lassischanas tohp
mahziti. Nu irr maltites laiks; wiffas skoblas
lectas tohp noruhmetas un ar preezigu pateizigu
firdi wiffi kohpâ ehb, fo Deews dewis. Lihds
pulkstîn 2 behrneem brihw us plazzi eet spehleht
un masus rohka darbus strahdaht, fo skohlmei-
steris gudri eedalla.

Pulkstîn 2 skohla atkal fahfahs un lihds pulk-
stîn 5 tohp lassihhts, rakstihhts, us tahpeli reh-
kinahhts un Deewa wahrds no galwas mahzihts.
Us preekschu Mahzitais scho no galwas ismah-
zitu Deewa wahrdu gaischaki isstahstihhts.

Nu behrneem pilnu stundu zaur brihw pa-
launadstian eekohstees un apfahrt sfraidiht.

Geschs wiffi atkal pee skoblas galda fanahf
un skohlmeisteris teem fo preekschlassa. Zè
behrneem usmannigi jafklausa, jo zittâ wakkara
skohlmeisteris pahrawaiza, fo labbu buhs pa-
turrejuschi. Pulkstîn 8 wakkar maltites laiks.
Un kad wiffi gehdigi pahhduschees, kad wiffas
leetas noruhmetas, istabas flaidri isflauzitas
tappuschas, tad skohlmeisteris ar behrneem
tapatt fâ rihtôs, tâ ir taggad Deewain pateif-
dani dscesinas dsced un pahtarus flaita. Zo
padarrijuschî, wiffieem rahini sawâ weetà jaecet
gulleht, bes leelas pluffscheschanas.

Skneddelas nesinnamâ deenâ Mahzitais skoh-
lu pahrmekle un pahrawaiza katru behrnu, un
spreeesch teesu, fâ katra waina neddelu zaur bi-
jusi. Pehz tam ihpascha leela gramata ar
wahfu, kurrâ katram behrnam sawa lappa.

Us scho lappu stahw winna pascha un winna
wezaku wahrdi, kurrâ gaddâ un deenâ winsch
dsimmis, kurrâ deenâ winsch skohlâ nahzis;
un skohlmeisteram isdeenas ar ihpaschahm, no
Mahzitaja noliktahm simehm japeewel: kahds
tas behrns deenu zaur usweddees. Zaur to
weenâ flattischana tif patt labbus, fâ launus
warr pasihht. Bet preeksch Deewa man schè ar
pateizibu jafakka: fa schahs pahrmekleschanas
deenas man lihds schim dauds wairak preeku,
ne fâ behdas irr atneffuschas.

Gesdeenâs pehz pufsbdeenâs behrni eet us
mahjahm, pirti nomasgatees, un paleek sweh-
deenu zaur mahjâs; bet swehdeenâ us wakkaru
wiffieem atkal skoblas namnâ kohpâ wajaga
buht, tâ fâ pirindeenâ no rihtas skohla bes ka-
weschanas atkal warr fahktees.

Ne nemmeet par launu, fa no saweem behr-
neem tif dauds esimu runnais, un ne rahjetees,
fa teem tif dauds stundas par deenu pee grah-
matahm jafesch. Manni behrni to ar lusti
darra, sinnadani, fa winneem tikkai ihfs laiks
nowehlehts skohlâ eet, jo us Jurgeem wiffi at-
kal pee lauku darbeem taps peclifti; un tâ fâ
bittite seedu laikâ neapnifdama strahda, tâ ir
mehs scho ihfu laiku wehrâ leekam. Lai Deews
ir Juns wiffieem us preekschu tahdu preeku no-
wehl, fahdu winsch man sechligi jau taggad
peeschfihris! — Bet Kurfschu an Ewahrdes
draudsei ir wehl zitti behrni, kas paschi no
skohlahm labbumu ne warr smeltees, un kas
tadehl zittadi no draudses tohp apghadati. No
scheem man Juns arr wehl kahds wahrdsinsch
jafakka:

Nu irr gads, fa meh's abbejâs draudses nab-
bagu apghadaschana weenprahrtigi usnehmam
un nabbagu lahdes zehlam. Pawiffam munâ
schimi gaddâ bijuschî 20 gaudeni nabbagi, kas
bes wiffas deedeleschanas sawu pahrtifschau
eeksch maiss, un katrâ zettorksnî wehl ihpa-
schas nandas dahwanas dabbuja. Zeschu
muhfu draudses ne buht baggatas teizamas, un
schis gads wiffwairak wehl ilgi fâ gruhts gads
peemianehhts taps, tatschu man scho draudses
behrnu sechligas firdis schè ar pateizibu japee-
mian, jo muhfu nabbagu lahde gaddu zaur bija
eenemts 47 Rubb. 38 Kap. sudraba. No schih's

naudas katrs nabbags sawu peenahkamu dalku zaur mannu paschu rohku dabbujis; 2 nabba-dsinu behres tappe apgahdatas, un ir preeksch 2 refruhfchu bahrineem kahds naudas gabba-linsch tappe glabbahs. Pawissam tappe is-dohts 40 Rubb. 95 Kap. sudr., un labde pa-liffe 6 Rubb. 93 Kap. sudraba.

Deems gribbetu joprohjam swehtigt scho win-nam pateeti patihkamu darbu.

Pauffler.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Jaun=Alzes pagasta=teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee Jaun=Alzes Wasniz-kunga muischas peederriga fainneeka Pukku Jakob, kas sawas mahjas pats nodohs, ne warredams wairs par fainneeku tannis mahjas buht, un par kurra mantu zaur spreeschanu no schihs pagasta=teefas konfurse irr litka, zaur scho teefas fluddinaschanu un safaukschanu aizinati, lai wisswehlati lihds 22tro Merz schi gadda pee schihs pagasta teefas teizahs.

Jaun=Alze 26ta Janwar 1824. 3
(S. W.) Jainsen R. Neuland, pagasta=wezzafais.
(Nr. 8.) E. C. Affermann, pagasta=teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Sirgen pagasta=teefas wiffi parradu deweji ta no sawahm mahjahm islitka Sirgen muischas fainneeka Maspuhsel Furre, par kurra mantu zaur schihs deenas spreedumu, dehl peepildichanas ta truhfuma mahju inventariuma, konfursis nolikt, ar scho teefas safaukschanu aizinati, pee saudescha-nas sawas teefas eeksch diweem mehnescheem, proht lihds 29tai Bewrar mehnescha deenai 1824, kas par to weenigu un isflehdsamu terminu nolikt, ar sa-wahm prassichanahm un parahdichanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku un klaststahweju, ka weh-lehts irr, scheid atnahkt un tad to tablaku spreedumu pehz likkumeem sagaidiht. Sirgen pagasta=teefa is-laisht ar to teefas appafschrakstu un sehgele 11ta Jan-war 1824. 3

(S. W.) Us pawehleschanu,
(Nr. 36.) Joh. F. Bbmer, pagasta=teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Behres muischas pagasta=teefas wiffi par-radu deweji ta Kreies muischas fainneeka Rauke Jahn, par kurra mantu konfurse irr spreeska, pehz

ta S. 493. to Wiffaugstaki apstiprinatu semneeku lik-kumu scheidan aizinati, lai pee saudeschanas sawu teefu eeksch 2 mehnescheem, proht lihds 18tu Merz schi gadda, kas par to ween weenigu un isflehdsamu terminu irr nolikt, ar sawahm prassichanahm un parahdichanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku, pee schihs pagasta=teefas peeteizahs, un tad sagaida, kas pehz likkumeem un teefahm taps spreesht. Is-laisht ar appafschrakstu un sehgele tahs Behres muischas pagasta=teefas 19ta Janwar 1824.

(S. W.) Anfs Waine, pagasta=wezzafais.
(Nr. 12.) Wilhelm Schwanenberg, pagasta=tee-fas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr., tohp no Palangas pagasta=teefas wiffi parradu deweji to pehz muischas parradeem par to mantu to Pa-langas muischas fainneeku Wawerzyn Filippus, Antona Plokszytz, Franciskus Waytkus, Franciskus Stonselis, Kuba Szynszelis, Anton Jokschns, An-ton Wiluczky, Feliks Pawlowsky, Symon Augustis, Jann Skerdeny, Andrey Kyszeli, Jakob Majewsky, Joseph Wisfont, Ignacy Kyszeli, Joseph Walfschai-lis, Joseph Mikuczky, Jann Ukselis, Marcian Ba-lezys, Anton Wezgerky, Jakob Ukselis, Adam Syngis, Jann Szylmischkis konfurse spreeska, zaur scho aizinati, lai no appafschrakstas deenas pehz 3 neddelahm, tas irr 23schâ deenâ nahkoscha Bew-war mehnescha 1824ta gadda pee schihs teefas, ka irr peenemmans, peeteizahs, un sagaida, kas tablaki pehz likkumeem taps spreesht, jo pehz scho noliktu terminu ne weens wairs ar sawahm prassichanahm taps dsirdehts un peenemts. To buhs wehrâ nemt!

Palangas muischas pagasta=teefa 31ma Janwar 1823. 3

Stanislaw Bruczky, pagasta=teefas preeksch-fschetais.
F. Eggert, pagasta=teefas ffrihweris.

Wiffi parradu deweji ta Med muischas fainneeka Zummet Jahn, kas pats gribbedams sawas mahjas nodohs, tohp scheidan no Kalkuhnes pagasta=teefas aizinati, lai ar sawahm taisnahm prassichanahm 8ta Merz mehnescha deenâ schi gadda Med muischâ atnahkt. Kalkuhnes pagasta=teefa 12ta Janwar 1824. 3

(S. W.) Debel Kristop, pagasta=wezzafais.
(Nr. 3.) Peter Brachmann, par laiku pagasta=teefas ffrihweris.

Kad tas Labor muischas fainneekâ Macci Mezirz schinni deena scheidan to irr idetizis, ka nespehji sa-was mahjas ilgati paturrecht, un ka ne warr sawas

parrabus maffah, tad pehz schihß deenas spreeduma konkurse par winna mantu irr likta, un tohp tadehl wiffi parradu deweji scheitan aizinati, lai ar sawahm taifnahm parahdischanahm woi paschi, woi, ja wajjaga, zaur weetneeku un preeksch teefas geldigu klabstahweju wisewehlaki lihds 11tu Merz schi gadda sche peeteizahs, ja ne, tad neweens ne taps wairs ne dsirdehts, ne peenemts.

Zelaisß no Labor muischneeku muischas pagasta-teefas (Mislauzes kirsphele) ar teefas raksteem un peespeestu sehgele 15ta Janwar 1824.

(S. W.) Andrei Baeker, pagasta = wezzakais.
(Nr. 1.) Karl Krause, par laifu pagasta = teefas frihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Appalksch Merrctes muischas (Zaunjelgawas ap-rinki) irr zitti frohgi ar un zitti bes laukeem us nah-lameem Jahneem us arrenti isdohdami. Kas kahou no teem gribb usnemt, tas lai peeteizahs pascha muischâ, fur tas no muischas-waldischanas flaidraku sinnu par wiffu to dabbuhs. 3

Krohna Billes muischâ, 16 werstes no Zelgawas, us Jahneem schi gadda 70 flauzamas gohwis, woi us arrenti, woi us rehfinumu, warr usnemt; wairaf sinnu dohd ta muischas-waldischanas. 2

Ittin brangu linnu sehflu preeksch sehshanu warr dabbuht Krohna Zehkaba muischâ. I

Tanni nakti no 26ta us 27to Janwar f. g. teem Sirmetu fainneekem Bilanku Zurrin un Deetlauwu Rahrlin 6 sirgi no statka issagti. Bilankam: 1) tum-schi behra fehwe, 10 gaddu wezza, ar melnahm krehim un melnu assi, kreifas puffes pups mafaks, ne ka ohtris un draktiga; 2) dumji behrs sirgß, 4 gaddu wezz, kreifaja puffe no ruhniijama ta ka pauts rahdahs; 3) ne ittin smuks melns sirgß, 3 gaddu wezz, ne eebrakts nei arri kalts, bet isruhnihts; scheem 2 jauneem sirgeem un tai fehwei wiffieem trim labbaja aufi preekschmallâ rohbinsch eegreests. Un Deetlauwan: 1) melli dumsch sirgß ar melnu galwu un gaischi behru nahsi, 4 gaddu wezz, kam labba preekschlahja bischliht pahri naggam, un kreifa pak-kalkahja lihds weesitim balta un labba aufe eeschkelta; 2) gaischi behrs sirgß, 6 gaddu wezz, kam kreifa aufe eeschkelta, ar melleem farreem un behru assi; 3) bruhni farkans sirgß, mafs no auguma, 16 gaddu wezz, baltuminsch peere un wiffa galwa jau firma, ar beesahm krehim un mehras pinneem. Kas par scheem wiffieem 6 jeb par katru no scheem sagteem sirgeem pee Sirmetu muischas waldischanas taifnu sinnu warr doht, tas dabbuhs peenahkamu pateizibas nauduu.

Naudas, Labbibas un Prezzu firguß us plazzi. Rihgê tanni 4ta Bewrar 1824.

		Sudraba nauda.				Sudraba nauda.	
		Rb.	Kp.			Rb.	Kp.
3	Rubbuli 75 Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1	Pohds fannepu	1	—
5	— Papihru naudas	1	32	1	— linnu labbakas surtes — —	2	50
1	jauns Dahlderis	—	—	1	— flittakas surtes — —	2	—
1	Puhrß rudsu . . . . . tappe maffahs ar	1	20	1	— tabaka	—	80
1	— kweeschu	1	75	1	— dselses	—	75
1	— meeschu	—	85	1	— sweesta	2	—
1	— meeschu = putrainu — —	1	50	1	muzza silku, preechu muzza — —	5	—
1	— ausu	—	80	1	— wihschnu muzza — —	5	25
1	— kweeschu = miltu	2	25	1	— farkanas fahls	7	50
1	— bisdeletu rudsu = miltu — —	1	80	1	— rupjas leddainas fahls — —	7	—
1	— rupju rudsu = miltu — —	1	25	1	— rupjas baltas fahls — —	6	50
1	— firnu	1	60	1	— smalkas fahls	5	25
1	— linnu = sehklas	2	25	50	Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbuls un Barra nauda stahw ar papihres naudu weena maffâ.		
1	— fannepu = sehklas	1	25				
1	— timmenu	3	—				

Esst zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 53.